

ikke, at det ærede Medlem og jeg blive enige. Jeg erindrer ogsaa fra tidligere Dage, at det ærede Medlem har udtalt, at det, som var forkert ved Helligdagsloven, er, at den indførte Evang i Stedet for Frihed, at den har tvunget alle dem, som havde Lyst til at have aabent, og som kun beskæftige sig selv og deres Familie i deres Forretning, til at lukke, skønt de ikke havde Lyst dertil. Men jeg vil saa spørge det ærede Medlem, hvorledes man ellers skulde gaa til at faa Lukning i Stand? Enhver Lov medfører jo i Grunden Frihed for nogle og Evang for andre; der gives ikke nogen Lov, som det ikke kan siges om, og saa drejer det sig om, i hvor stor Udstrækning man kan gaa med til Evangen. Er det et Mindretal, man søger at tvinge, og er Evangen til Gavn for Flertallet? Det er for mig det afgørende. Nu har Lukkefriheden været et brændende Spørgsmaal, længe før vort Lovforslag blev indbragt her i Tinget. Der har været rejst en temmelig omfattende Bevægelse, særlig af Handelsstanden med Hensyn til Lukkespørgsmaalet her i Kjøbenhavn, og jeg tror ogsaa i Provinserne, saa jeg tror, at dette Spørgsmaal er noget, man har ønsket bragt frem til Afgørelse. Det staar for mig og mine Meningsfæller saaledes, som om det, det drejer sig om, er at faa indført en Lovs-tvang, som efter vor Mening er gavnlig, naar den er til Gavn for Flertallet eller efter Flertallets Ønske, selv om man paa Grund deraf maa tvinge Mindretallet til ikke at stille sig hindrende i Vejen for, hvad Flertallet ønsker. Sagen stiller sig jo ogsaa simpelthen saaledes, at, naar Petersen holder aabent, maa Jensen ogsaa holde aabent, hvis han da ikke vil se sig ødelagt; thi saa bliver den, som lukker sin Butik, til et Menneſte, som ikke bryder sig om sin Forretning, og som man derfor ikke bryder sig om at unde sin Søgning, medens den anden, som holder aabent, bliver en flink og paapasselig Mand, som man kan give sin Søgning. Som Følge af Konkurrencen er altsaa en saadan Lukning fuldstændig umulig. Derfor kan der ikke være Mening i, hvis man overhovedet vil være med til at lukke — hvad det ærede Medlem maatte heller ikke vil — at søge at indføre det Princip, at man siger, at de, som kun beskæftige sig selv og deres Familie, i den Henseende kunne gøre, som de ville; thi saa forhindre de Lukningen for andre, maatte med Undtagelse af de allerstørste Forretninger; men de holde sikkert lukket alligevel. Vi vide alle, at de ikke ere værft paa det Omraade. Hvad det rent principielle angaar, bliver jeg næppe med Hensyn til Evang eller Frihed enig

med det ærede Medlem. Det ærede Medlem htrede saaledes, at skønt han var en gammel Kjøbenhavnner, havde han ikke nogen Erfaring for, at der var nogen egentlig Om-sætning Sule- og Nytaarsaften, og at han ikke troede, at de handlende havde nogen Interesse i at holde deres Butikker aabne paa de Aftener; men her kommer det netop an paa, hvor man rører sig, og hvorfra man har sine Erfaringer, og skønt jeg nodig vil sige noget ubehageligt til det ærede Medlem, maa jeg dog udtale, at de Samsunds-klasser, vi bevæge os i, sikkert ere noget forskellige, og vore Erfaringer blive derfor ogsaa noget forskellige. De Samsunds-klasser, som det ærede Medlem vel nærmest kender paa Handelens og Industriens Omraade og bevæger sig iblandt, høre til dem, som kunne gøre deres Indkøb paa en hvilken som helst Tid, uden at det generer dem, da de i Reglen have Penge disponible dertil, i ethvert Tilfælde gælder det en stor Del af dem; men det er anderledes med Arbejderne. Som jeg sagde før, have de ofte kun en ringe Fortjeneste og mange Gange kun en Dags Fortjeneste, men de ville dog ogsaa gerne have lidt til Julen. Men naar alle Butikkerne lukke tidlig, kunne de ikke, naar de først komme fra Arbejde Kl. 7, komme ind og faa gjort deres Indkøb. Hvis Juleaften falder paa en Lørdag, hvor de faa deres Lønning udbetalt, ville de ikke kunne gøre Indkøb, da de som Regel ikke have opsparet saa meget, at de kunne løbe ind til Julen før de faa deres Ageløn. Det har derfor Betydning for Arbejderne, at de ikke ere affkaarne fra at kunne gøre deres Indkøb, og det har ogsaa Betydning for de handlende, som skulle leve af Arbejderne, og det er efter min Overbevisning en ikke ringe Del af de Kjøbenhavnske handlende. Derfor tror jeg ikke, indtil jeg bliver nærmere overbevist, at det er noget Ønske hos de handlende i Almindelighed og særlig hos de mindre handlende, at der skulde lukkes Sule- og Nytaarsaften. Jeg har allerede nu et Bevis derfor, idet Grønthandlerforeningen, som sælger noget af det nødvendigeste, Folk skulde bruge, naar de overhovedet skulle have noget at købe i Julen, allerede nu have vedtaget en Protest mod det Lovforslag, som er vedtaget af Landstinget, idet Lukning Sule- og Nytaarsaften vil gribe ind i deres Om-sætning, altsaa denne Forenings Medlemmer ere der imod. I det hele tror jeg ikke, det vil være i nogens Interesse.

Jeg vil endnu kun gøre en Bemærkning til det ærede Medlem fra Vangeland (Brandes), som sagde, at de eneste, som fik noget ud af den ny Helligdagslov, var de hand-